

LUNDS
UNIVERSITET

VT 2018

Historiska institutionen
Professor Yvonne Maria Werner
E-mail: Yvonne.Werner@hist.lu.se

HISK37

HÄFTE TILL KURS I METOD OCH TEORI

Kursens mål och upplägg

Kursens syfte är:

- att förmedla kunskap om viktiga strömningar inom historieforskningen, metodanvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning
- att ge fördjupade insikter om de villkor under vilka historisk forskning skapas och om den metodologiska och teoretiska mångfald som präglar historisk forskning
- att utveckla förmågan till självständig problemdiskussion och kritisk bearbetning av källmaterial och vetenskaplig litteratur med sikte på att skriva en vetenskaplig uppsats
- att diskutera och kritiskt reflektera över historievetenskapens användning och historikernas samhälleliga och etiska ansvar

I kursen behandlas metodanvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning. Den belyser den mångfald av infallsvinklar och den metodologiska och teoretiska pluralism som råder inom historisk forskning. Kursen är nära relaterad till uppsatskursen och ger en teoretisk och metodologisk grund för examensarbetet.

Undervisningen består av *föreläsningar och seminarieövningar*. **Samtliga seminarier är obligatoriska.** Ni förväntas delta aktivt i seminarierna och läsa ett visst pensum till varje övning. Examinering sker genom **aktivt deltagande i seminarierna och genom författande av en essä** med utgångspunkt från kurslitteraturen. Essän bör omfatta runt 8 sidor (dock max 15) med 12 punkter, radavstånd 1,5; används enkelt radavstånd blir sidantalet mindre.

Kursen inleds med en introduktionsföreläsning som ger en översikt över historievetenskaplig metod och teori i ett historiskt perspektiv jämte en allmän presentation av kursens innehåll och upplägg. Vid detta tillfälle utdelas ett häfte med angivande av de texter ni ska ha läst till varje gång och med frågor till dessa texter. Dessa frågor tjänar som underlag för diskussionerna på de följande tio seminarierna. Ni kommer att delas in i smågrupper, och varje seminarium inleds med diskussion i dessa smågrupper. Varje grupp har ansvar för specifika frågekomplex och inleder diskussionen kring dessa. Men alla deltagare läser givetvis alla texter och tittar på alla frågor. Kursen avslutas med en sammanfattning de teoretiska och metodologiska perspektiv angreppssätt som behandlats under kursens gång jämte en diskussion om kursens lärdomar och insikter, problem och utmaningar.

Grundboken på kursen är *Historikerns hantverk: om historieskrivning, teori och metod* av Louise Berglund och Agneta Ney (2015). Några kapitel läses mera noggrant, andra fungerar som bakgrundmaterial. Merparten av de övriga texterna finns att ladda ner digitalt. Övriga har samlats i ett kompendium som kommer att delas ut i samband med introduktionsföreläsningen. Det kostar 120 kronor.

Litteraturlista

Huvudbok är Louise Berglund & Agneta Ney, *Historikerns hantverk: om historieskrivning, teori och metod*, Lund 2015 – Läses i urval (ca 100 sidor)

Artiklar

Vissa av artiklarna är nerladdningsbara eller tillgängliga via Live@Lund, andra finns att köpa i kompendieform (markeras med *)

- Bagerius, Henric & Christine Ekholst, ”En olydig sodomit. Om Magnus Eriksson och det here-ronormativa regentskapet”: *Scandia* 2007:2, s. 7-28 (21 s.)
- Bergman, Karl: ”Borgaren och militärstaten. Den tidigmoderna stadens politiska kultur: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 621-644 (23 s.)
- Brilkman, Kajsa: ”Konfessionalisering, konfessionskonflikt och konfessionskultur under tidig-modern tid”: *Scandia* 2016:1, s. 93-103 (10 s.)
- * Brown, Callum: *Postmodernism for historians*, London 2005, s. 3-10, 117-119, 144-148, 180-181 (15 s)
- * Börjesson, Mats; *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok*, Lund 2003, s. 15-30 (15 s.)
- Darnton, Robert: ”The great cat massacre”: *History Today* 1984, vol 34, s. 7-15 (9 s.)
- * Dahlgren, Stellan & Anders Florén, *Fråga det förflutna. En introduktion till modern historieforskning*, Lund 1996, s. 160-168, 200-204 (12 s.) – sidorna 179-183 finns på Live@Lund
- Eklöf Amirell, Stefan: ”Den världshistoriska vändningen. Möjligheter och problem i relation till svensk historisk forskning: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 647-668 (21)
- * Ferm, Olle: ”Bengt Jönsson Oxenstierna. Riddare. lagman, riksföreståndare och boksamlare”: *Bengt Jönsson Oxenstierna och hans värld*, red Olle Ferm, Staffan Nyström, Stockholm 2004, s. 13-31, 201-209 (27)
- * Harald Hjärne, ”Om politiska omdömen i historien. Föredrag i Historiska föreningen i Uppsala den 4 dec. 1886”, *Samlade skrifter*, 4, *Samfundsliv och tankevärld*, Stockholm 1940, s 100–116 (17)
- * Hirdman, Yvonne: ”Vad är kvinnohistoria”: *Kvinnohistoria*, Stockholm 1993, s 7–23 (16)
- Hirdman, Yvonne, ”Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning”: *Tidskrift för genusvetenskap* 1988:3, s. 49-61 (12 s.)
- Jarrick, Arne: ”Källkritiken måste uppdateras för att inte reduceras till kvarleva”: *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 219-231 (12 s.)
- * Johansson, Alf W, ”Biografen och den svenska historievetenskapen”: *Med livet som insats. Biografen som historisk genre*, red. Henrik Rosengren, Johan Östling, Lund 2007, s. 19-30 (11)

- Karlsson, Klas-Göran, *Med folkmord i fokus. Förintelsens plats i den europeiska historiekulturen*. 2008:6, s. 10-15, 65-85 (25)
- Liedman, Sven-Eric: ”Den historisk-kritiska skolan i idéhistorisk belysning”: *Scandia* 1975, s. 249-269 (20 s.)
- Liljefors, Max & Ulf Zander, ”Det neutrala landet Ingenstans. Bilder av andra världskriget och den svenska utopin”: *Scandia* 2003:2, 209-240 (31 s)
- Marklund, Andreas: Gossen & husbonden. Ideal, individ och äktenskap i 1700-talets Sverige: *Bedrägliga begrepp. Kön och genus i humanistisk forskning*, red. Gudrun Andersson, Uppsala 2000, s. 177-194 (17 s.)
- Neunsinger, Silke: ”Cross-over! Om komparationer, tranferanalyser, histoire croisée och den metodologiska nationalismens problem”: *Historisk tidskrift* 2010:1, s. 3-23 (20)
- Odén, Birgitta: ”Det moderna historisk-kritiska genombrottet i svensk historisk forskning”, *Scandia* 1975: 41 (23)
- * Odén, Birgitta: *Leda vid livet. Fyra mikrohistoriska studier om självmordets historia*, 1998, s. 1-5 (5.s.)
- Petersson McIntyre, Magdalena: ”Mode Vardagspraktik och tidsangivelse”: *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 676-690 (14 s.)
- Rodell, Magnus: ”Om den rumsliga vändningen och ett fredsmonument”: *Scandia* 2008:2, s. 15-30 (15)
- Salomon, Kim: ”Den kulturella vändningens provokationer”: *Scandia* 2009:1. s. 61-80 (19)
- * Salomon, Kim: ”Symboler och ritualer i politisk samtidshistoria”: *Den mångfaldiga historien*, red. Roger Qvarsell & Bengt Sandin, Lund 2000 (15. s.)
- Sandén, Annika & Joachim Östlund, ”Medkänslans makt och gränser. Nya linjer i känslornas historia”: *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 593-614 (21 s.)
- Selling, Jan: ”Ideologisk kamp om levande historia”: *Historisk Tidskrift* 2010:2, s. 265-277 (13).
- Sjöberg, Maria: ”Hade jorden ett kön? Något om genuskonstruktion i det tidigmoderna Sverige”, *Historisk tidskrift* 1996, s 362–396 (35)
- Torstendahl, Rolf: ”Källkritik, metod och vetenskap”: *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 209-216 (15 s.)
- Thompson, E P: ”The Moral Economy of the English Crowd in the Eighteenth Century”: *Past and Present* 1971:50, s. 76-136
- Trenter, Cecilia: ”I mötet med minnet – historiekulturer i Skandinavien”: *Historisk tidskrift* 2002:2, s. 289-307 (18)
- * Österberg, Eva: ”Civilisationen, våldet och kvinnorna”: *Kvinnor och våld. En mångtydig kulturhistoria*, Lund 2005, s. 285-300 (15)
- Till detta kommer utdrag ur en doktorsavhandling, som tas som utgångspunkt för diskussionen på det sista seminariet

Ca 690 sidor

Schema

Introduktionsföreläsning i sal B339

15/1   15.15-17

Seminarieövningar

Gruppsamtal i salar inom parentes

17/1   15.15-17 sal B339 (B338 & 353)

22/1   13.15-15 sal B339 (B338 & 353)

25/1   10.15-12 sal B240 (B338 & 353)

29/1   10.15-12 sal B339 (B338 & 353)

5/1   10.15-12 sal B339 (B338 & 353)

7/2   10.15-12 sal B339 (B338 & 353)

9/2   10.15-12 sal B339 (B338 & 353)

9/2   13.15-15 sal B339 (B338 & 353)

Avslutande seminarium

12/2   13.15-16 sal B339 - med paus (B338 & 353)

Hemtentan ska vara insänd (digitalt) senast den 19 februari kl. 10

Planering av undervisningstillfällena

Introduktion till studiet av teori och metod i historisk forskning

Läs: Berglund & Ney, kapitel 1

Seminarium 1. Metoden i fokus: källkritik och paradig

Berglund & Ney, s. 34-42, 147-149

Hjärne 1886

Jarrick 2005

Liedman 1975

Odén 1975

Torstendahl 2005

Seminarium 2. Från strukturhistoria till postmodernism

Berglund & Ney, s. 40-46, 82-85, 105-107, 121-124, 159-161

Dahlgren & Florén 1996

Börjesson 2003

Brown 2004

Salomon 2009

Seminarium 3. Genusteori och intersektionalitet

Berglund & Ney, s. 94-101

Bagerius & Ekholst 2007

Hirdman 1988 & 1993

Marklund 2000

Sjöberg 1996

Seminarium 4. Aktörsperspektiv och moderniseringsteorier

Berglund & Ney, s. 74-77, 101-105, 109-110

Bergman 2008

Brilkman 2015

Johansson 2007

Ferm 2004

Oden 1998

Österberg 2005

Seminarium 5. Historiebruk, historiekultur och bildanalys

Berglund & Ney, s. 138-142, 173-174
Karlsson 2008
Petersson McIntyre 2014
Trenter 2002
Liljefors & Zander 2003
Selling 2010

Seminarium 6. Från socialhistoria till den nya kulturhistorien

Berglund & Ney, s. 89-93
Darnton 1987
Thompson 1983
Salomon 2000

Seminarium 7. "Vändningar" – globalhistoria, rumslighet, känslor och materialitet

Eklöf Amirell 2008
Rodell 2008
Neunsinger 2010
Sandén & Östlund 2010

Seminarium 8. Att formulera frågor och söka förklaringar

Exempeltext: Mats Hallenberg, *Kungen, fogdarna och riket. Lokalförvaltning och statsbyggande under tidig Vasatid*, Stockholm 2001 (Inledning och sammanfattning - finns i kompendiet)

Avslutande diskussion

Diskussion kring kursens lärdomar, problem och utmaningar samt frågor rörande hemtentan och dess utformning.

Frågor till seminarieövningarna

---

1. Metoden i fokus: källkritik och paradig

Hjärne 1886, Jarrick 2005, Liedman 1975, Odén 1975, Torstendahl 2005 – jfr Berglund & Ney, s. 34-42, 147-149

1. Hur beskriver Hjärne historikerns uppgift? Vad är utmärkande för den vetenskapstradition som han representerar? Hur förhåller han sig till objektivitetsfrågan? Var står han politiskt?
2. Karaktärisera bröderna Weibulls vetenskapssyn. Vilken funktion har den källkritiska metoden? Hur ställer de sig till teoretiska perspektiv? Och var står de politiskt?
3. Hur ser Liedman på den ”historisk-kritiska skola” bröderna Weibull och deras lärjungar representerade? Vad är enligt honom utmärkande för deras metod? Ge några exempel utifrån hans artikel.
4. Vad är enligt Odén ett paradig? Hur kan begreppet tillämpas på historievetenskap? Och hur går Odén tillväga för att testa frågan om det historisk-kritiska genombrottet kan betecknas som ett paradigmskifte eller ej?
5. Vilka skillnader finns det mellan Hjärnes och bröderna Weibulls vetenskaps- och historiesynen. Och på vilka punkter finns det en samsyn? Vilken roll spelar källkritiken i detta sammanhang?
6. Vad menas med ett funktionellt källbegrepp? Hur ser Jarrick och Torstendahl på källkritikens utveckling och funktion inom historievetenskapen? Vilka problem lyfter respektive författare fram? Och vilka lösningar presenteras?

2. Från strukturhistoria till postmodernism

Berglund & Ney, s. 40-46, 105-107, 159-161, Dahlgren & Florén 1996, Brown 2004, Börjesson 2003, Salomon 2009 – jfr Berglund & Ney, s. 82-85, 121-124

1. Vad är utmärkande för hermeneutiken som metod? Hur skiljer sig Diltheys hermeneutiska program från Gadamers?
2. Vilken betydelse har enligt Dahlgren och Florén respektive Ney Annaleskolan haft för historievetenskapens utveckling? Vad är utmärkande för denna tradition? Och hur skiljer sig den äldre mentalitetshistorien från den nya kulturhistorien?
3. Vad är enligt Dahlgren & Florén och Berglund utmärkande för ett funktionalistiskt respektive strukturalistiskt perspektiv? På vilket sätt har dessa perspektiv påverkat historieforskningen? Vilken kritik har riktats mot dem? Vad är utmärkande för Foucaults historiesyn? Vad avser han med begreppet ”diskurs”?

4. Vad avses enligt Börjesson (och Berglund) med en diskursanalytisk metod? Ge några exempel. Hur skiljer sig denna metodiska ansats från ett strukturalistiskt eller mentalitetshistoriskt betraktelsesätt?
5. Vilka är enligt Brown postmodernismens fundament? Hur definierar han postmodernistisk historievetenskap? Vilken roll spelar frågan om historikerns moraliska ansvar? Och på vilket sätt har postmodernismen påverkat historievetenskapen?
6. Vari består enligt Salomon den postmoderna utmaningen för historievetenskapen? Hur ser han på källkritikens roll? Och vad innebär enligt honom den ”språkliga och kulturella vändningen” för ämnets identitet och utveckling?

3. Genusperspektiv och intersektionalitet

Bagerius & Ekholst 2007, Hirdman 1988 & 1993, Marklund 2000, Sjöberg 1996 - jfr Berglund & Ney, s. 94-101

1. Vilka olika perspektiv finns det enligt Hirdman inom kvinnohistorien? Vad är skillnaden mellan kvinno- och genushistoria? Hur definierar hon begreppet genus? Och vad är enligt henne syftet med att anlägga ett genushistoriskt perspektiv?
2. Vad avser Hirdman med begreppet ”genussystemet”? Vilka två grundläggande logiker menar hon präglar detta? Vad avses med ”isärhållandets lag” och ”genuskontrakt”? Vilka för- och nackdelar finns det med att använda denna ansats i historievetenskaplig analys?
3. Vad menar Sjöberg med enköns- respektive tvåkönsmodellen? På vilket sätt anser Sjöberg att jordägandet ingick i det agrara samhällets genuskonstruktion? Vilken roll spelar klassperspektivet i hennes resonemang? Och hur relateras hennes analys av klassbegreppet till genusperspektivet?
4. Vad utmärker enligt Marklund den nyare mansforskningen? Hur använder han det teoretiska perspektivet ”hegemonisk manlighet”? Det finns vissa problem med mansforskningens teori-bildningar. Vilka? Och hur ser Marklunds egen lösning ut?
5. Bagerius & Ekholst använder sig av ett genusperspektiv i artikeln om Magnus Eriksson. Hur ser detta genusperspektiv ut? Hur används det i uppsatsen? På vilket sätt berikas tolkningen av detta perspektiv? Vilka problem respektive styrkor finns det med en sådan tolkning? Och tycker du att resultaten är trovärdiga?
6. Vilka likheter finns det mellan ovan nämnda forskare i deras sätt att tillämpa genusperspektiv i historisk forskning? Finns det några grundläggande skillnader? Och hur skiljer sig den manshistoriska ansatsen från den kvinnohistoriska?

4. Aktörsperspektiv och moderniseringsteorier

Ferm 2004, Bergman 2008, Brilkman 2015, Johansson 2007, Oden 1998, Österberg 2005 - jfr Berglund & Ney, s. 74-77, 101-105, 109-110

1. Vad är enligt Johansson orsaken till att biografien värderats så olika inom historievetenskapen under olika tider? Hur ska man förklara weibullskolans och historiematerialisternas negativa inställning till biografien som vetenskaplig genre? Vad är bakgrunden till biografins starka ställning runt sekelskiftet 1900 och den renässans som biografiskrivandet upplever idag?
2. Vad är utmärkande för Bourdieus sätt att hantera angripa frågan om förhållandet mellan aktör och struktur? På vilket sätt tillämpar Ferm i sin livscykelbiografi över Bengt Jönsson Oxenstierna Bourdieus fältteori?
3. Vilken lösning på problemet aktör – struktur erbjuder enligt Odén den så kallade mikrohistoriska traditionen? Hur skulle detta perspektiv kunna tillämpas på Fermes studie? Ge konkreta exempel. Vilken kritik har riktats mot den mikrohistoriska traditionen? Jfr Berglund.
4. Vad menas enligt Brilkman med konfessionalisering? Hur har konfessionaliseringsteorin i dess olika former använts inom forskningen? Vilken kritik har riktats mot det? Och hur har Kaufmann vidareutvecklat detta teoretiska koncept?
5. Hur ser Weber respektive Habermas på moderniseringsprocessen? Vilken kritik riktar Bergman mot Habermas teori om kommunikation? Vilka alternativa förklaringsmodeller lyfter han fram? Och hur ser han på förhållandet mellan privat och offentligt?
6. Vad är poängen med Österbergs artikel? Hur förhåller hon sig till de teoretiska koncept som Elias och dennes kritiker Duerr utvecklat? Vad går deras respektive teorier ut på? Och hur Österbergs egen lösning ut?

5. Historiebruk, historiekultur och bildanalys

Karlsson 2008, Liljefors & Zander 2003, Selling 2010, Trenter 2002 – jfr Berglund & Ney, s. 138-142, 173-174

1. Vad menas enligt Karlsson med ”historiebruk”? Och vilka bruk identifierar han? Vilka metodiska problem lyfter han fram? Hur har folkmordsproblematiken hanterats i historieskrivningen? Och hur ser Karlsson på institutionen Levande historia?
2. Hur definierar Karlsson ”historiekultur” och ”historiemedvetande”? Vilka problem medför användningen av dessa begrepp? Och vilka fördelar? Vilken betydelse har begreppen som analytiskt verktyg inom förintelseforskningen?
3. Hur ser Trenter på fenomenet historiekultur? Vilken roll tillmäter hon genusperspektiven? Och vad avses med historia som ”fetischism”?
4. Vilka likheter och skillnader finns det mellan Trenters och Karlssons syn på historiekultur och historiebruk? Ge några konkreta exempel.

5. Vad är poängen i Sellings artikel om Levande historia? Vilka diskurser och motdiskurser lyfter han fram? Vilken typ av historiebruk pläderar han för – och vad tar han avstånd ifrån?
6. Hur visualiserades enligt Liljefors & Zanders den svenska neutraliteten under andra världskriget från 1945 och framåt? Vilka uttryck tog sig detta? Och vilka förändringar sker över tid? På vilka sätt skiljer sig denna typ av historiebruksanalys från den som Karlsson representerar? Jfr Berglund angående bildanalys.

6. Från socialhistoria till den nya kulturhistorien

Berglund & Ney, s. 89-93, Darnton 1987, Thompson 1983, Salomon 2000

1. Vilka metodiska perspektiv finner du i Thompsons artikel? Ge några exempel? Vad handlar hans undersökning om? Vilka är de centrala begreppen? Och vilka förklaringsmodeller distanserar han sig från?
2. Vilka teoretiska perspektiv utgår Thompson ifrån? Vad har han för historiesyn? Hur kommer den till uttryck i texten?
3. Vad innebär existentiell relevans? Och vad utmärker den historiska antropologin? Vad är det som gör att Darntons undersökning kan knytas till denna inriktning?
4. Vad handlar Darntons undersökning om? Vilka rituella innebörder kunde som han ser det knytas till katter? Vad var poängen med den kattmassaker som skildras i hans text? Finner du hans förklaringsmodell rimlig?
5. Vilka metodiska och teoretiska perspektiv kan man identifiera i Darntons uppsats? Tycker du att hans analytiska grepp är fruktbart?
6. Vad utmärker enligt Salomon den nya forskningsdisciplinen *Cultural studies*? På vilket sätt menar han att denna forskningsinriktning kan stimulera metod- och teoriutvecklingen inom politisk historia? Vilken teoretisk och metodisk position pläderar Salomon för?

”Vändningar”: globalhistoria, rumslighet, känslor och materialitet

Eklöf Amirell 2008, Neunsinger 2010, Petersson McIntyre 2014, Rodell 2008, Sandén & Östlund 2010

1. Vad menar Eklöf Amirell med den ”världshistoriska vändningen”? Hur har den påverkat historieforskningen? Vilken kritik har riktats mot denna nya inriktning? Och vilka möjligheter och problem ser Eklöf Amirell i relation till svensk historisk forskning?
2. Vad avser Neunsinger med metodologisk nationalism? Vad är fördelen med internationella komparationer? Vad avses med ”kulturtransferanalys”? Hur används enligt Neunsinger ”histoire croisée” som analysverktyg och teoretisk ansats? Vad är fördelen med denna analysmodell?

3. Vad innebär enligt Rodell ”den rumsliga vändningen” inom historieforskningen? Vilka är inspirationskällorna? Och hur har, enligt Rodell, den rumshistoriska inriktningen påverkat den teoretiska och metodologiska utvecklingen inom historieämnet?
4. Hur ser hans egen tillämpning ut? Fungerar de analytiska perspektiv han valt? Vad kommer han fram till för resultat? Och är detta resultat övertygande?
5. Hur har man enligt Sandén och Östlund sett på känslornas roll inom historieforskningen? Vilka olika förklaringsmodeller tar de upp? Varför är det enligt författarna intressant att undersöka medkänslans roll i ett historiskt perspektiv? På vilka sätt kan känsloperspektivet användas som en analytisk ram?
6. Vad är enligt Petersson Mcintyre utmärkande för den nya modehistoriska forskningstraditionen? Vilka teoretiska perspektiv lyfter hon fram? Vilken roll spelar materialitet i detta sammanhang? Och på vilket sätt har ”cultural studies” fungerat som en inspirationskälla?

8. Att formulera frågor och söka förklaringar

Vi analyserar Hallenbergs frågeställning, metod- och teorianvändning, hans förhållningssätt till tidigare forskning samt hans resultatredovisning.

1. Hur formulerar och motiverar Hallenberg sitt val av ämne, tidsperiod och övergripande problem? Sker det utifrån ett forskningsläge, en teori, hypoteser eller modeller? Utgår han från en övergripande hypotes?
2. Hur förhåller sig Hallenberg till tidigare forskning? Vill han bygga vidare på dess resultat eller kritiskt omvärdera dem? Presenteras hela forskningsläget i inledningen? Hur förhåller sig hans hypotes/er till tidigare forskning?
3. Vilka metoder redovisar Hallenberg? Vilken typ av material bygger han sitt arbete på och vilka urvalsprinciper har han tillämpat? Och hur ska man karakterisera hans arbete? Är det fråga om strukturanalys eller ett aktörsperspektiv? Använder han sig av ett uppifrånperspektiv eller snarare av ett interaktionistiskt perspektiv? Och vilken roll spelar kategorier som makt och civilisering?
4. Vilka teorier och modeller arbetar Hallenberg med? Hur legitimerar han sitt val? Är det fråga om metateorier eller medelvida teorier - eller både och? Hur förhåller sig hans hypotes/er till den teoretiska ramen? Kan man säga att hans begreppsdefinitioner utgör en del av den teoretiska ramen?
5. Kan man hänföra Hallenberg till en bestämd historievetenskaplig tradition som exempelvis historicism, positivism, strukturalism, marxism, revisionism, feminism, kulturhistoria, mentalitetshistoria, idéhistoria, politisk historia etc? Vilka perspektiv saknas?
6. Besvarar Hallenberg sina frågeställningar på ett tillfredsställande sätt? Har han kunnat verifiera sina hypoteser? Presenteras alternativa lösningar? Hur förhåller sig hans resultat till tidigare forskning? Vilken funktion fyller den teoretiska ramen i resultatpresentationen? Och har studien inneburit en vidareutveckling av de teorier han tillämpat?

Hemtentan

Hemtentan ska ha karaktären av en essä och dels ta fasta på teoretiska eller metodologiska analysperspektiv (runt 4 sidor), dels innehålla reflexioner kring forskningstraditioner som vi diskuterat under kursens gång. Ta upp för- och nackdelar, styrkor och svagheter samt egna funderingar och kritiska reflexioner. Resonera även kring vad den valda traditionen säger oss om historievetenskapens ställning i samhället och forskarens samhälleliga ansvar (runt 4 sidor). *Försök att integrera så stor del av kurslitteraturen som möjligt i din text.*

Teoretiska och metodologiska analysperspektiv

Välj att diskutera *endera* av nedanstående analysperspektiv. Du ska alltså antingen koncentrera dig på problemområde 1 eller 2 – inte båda. Frågorna nedan kan tjäna som vägledning:

1. Reflektera med angivande av konkreta exempel över *teoriernas* roll inom historievetenskapen.

Vilka argument kan användas för att bruk av teorier i historisk forskning? Hur har olika traditioner inom ämnet sett på behovet av teorier? Vilken kritik kan riktas mot teorianvändning? Hur ser du själv på frågan om teorianvändning inom historievetenskapen?

ELLER

2. Diskuterar olika *metodiska angreppssätt* inom historievetenskapen.

Vilka skillnader finns? Och vad förenar? Ge med hänvisning till några av de texter vi tagit upp konkreta exempel på olika metodiska inriktningar och hur de kan tillämpas? Hur speglar synen på källkritiken historievetenskapens utveckling och ideologiska förändring?

Historievetenskapliga traditioner och teoretiska perspektiv

Presentera en *historievetenskaplig tradition eller skolbildning* (historicismen, den källkritiska skolan, mentalitetshistoria, genushistoria, kulturhistoria, postmodernismen, känslöhistoria etc.) eller ett *teoretiskt perspektiv* (moderniseringsperspektiv, diskurst teori, genusteori, aktörsperspektiv, historiematerialism etc.). Redogör kortfattat för grunddragen i traditionen/perspektivet och diskutera vilka likheter och skillnader som finns i förhållande till andra teoretiska infallsvinklar och traditioner. Vilka fördelar finns det med att arbeta med den valda teoribildningen? Och vilka begränsningar och faror? Konkretisera med exempel från kursens texter!

Deltagare

Diskussionsgrupp 1

Almström Anna
Carlsson Torbjörn
Dommersnes Elise Engelsvold
Frenning Henric
Gran Emma
Hedlund Per
Holmberg Johan

Diskussionsgrupp 3

Magnusson Axel
Samuelsson Filip
Skrijelj Armin
Sköldbäck Carl
Strömberg Sandra
Törnblom Rasmus
Åbjörnsson Gry

Diskussionsgrupp 2

Hogardh Mattias
Jonsson Alexzander
Kron Linnea
Larsson Emma
Lennblad Kalle
L'Honneur Ludvig
Ljungberg Niklas
Lundström Dennis